

Prozni kutak

Ružica Aščić

MODRI

Široko se osmjehnuo Modri kada me je ostavio. Kada je zadnjim naporima snage ugurao tijelo u vagon i otputovao. Odvezao se, a da nije rekao nešto što bi značilo da će me možda negdje potražiti. Moglo je značiti da ćemo se nekad, u nekoj ludoj okolnosti koju priredi život, susresti, a moglo je značiti da je ovaj uzbuđen izraz lica zadnje što vidim od Modrog. Trebali smo popiti kavu prije vlaka, ali nismo. Modri je zaspao. Odjeća koju je nakanio odjenuti to jutro visjela je o krilu ormara, a Modri slasno lebdio u nekoj drugoj i ljepšoj stvarnosti koja nije uključivala mene.

**

»Ih, pa tko će tebe štititi kada mene ne bude?«

Tako je govorio Modri dok ga je još bilo. Tako je govorio u vrijeme kada nisam smatrala da ću ikada trebati njegovu pomoć. Da ću provesti desetke noći grijući leđa. A kada su hladna leđa, hladno je i sve ostalo. Duša, udovi, žile u tijelu. U tri ujutro sam ustajala, pritiskala se uz radiator u kuhinjici i razmišljala ima li u mome stanu ijedna malena stvar koju je Modri ostavio za sobom. Ima li išta što je ostalo od toga dječaka, a da bih to mogla stisnuti uza se i zaspati s tom stvari. Da je obična Rubikova kocka, zaspala bih s tim predmetom u zagrljaju znajući da ga je Modri premetao u svojim šakama.

»Tiho, luda dušo«, šaputala sam sebi, ali san me nije pronalazio. San me nije mogao pronaći jer se iz moga tijela iscijedilo sve što je imalo obličje snova.

**

Sjećam se jednom davno kada je grunula bomba i kada su svi koje sam znala otputovali na druga mjesta. Oko mene su najednom bili nepoznati ljudi čije karaktere nisam znala procijeniti. Donosili su juhe i čajeve, a ja nikako nisam mogla napredovati. Tjelesno sam se sušila. Duh mi je bio u provaliji čije dno nisam mogla procijeniti.

Voljela sam zidove koji su me okruživali i čija je bjelina unosila smiraj u mene, a opet sam željela doživjeti nešto ludo. Željela sam da me u nekom džepu grada pronađe muškarac koji će mi biti sve i kojemu ću ja biti sve. Dane sam provodila u podnožju zidina koje su nekoć opasavale dvor grofova Zrinskih. Dizala sam pogled visoko nad grad i lebdjela nad njim kao duh koji sve vidi. Odlazila sam na grob gluhonijeme slikarice i tamo ostajala kao da mi nijemi spomenik može nešto pripovjediti. Kao da sve što je prohujalo nije izbrisano zauvijek i kao da se sve izbrisano možda jednom uspije vratiti.

Potrajali su mjeseci dok mi je postalo bolje, a muškarca sam puno kasnije pronašla u Modrom. Donijela ga je poplava, što li. Prizvala ga je moja duša kojoj je trebalo nešto bure i nepogode u životu.

**

»Tko će te držati ovako u rukama kao prepelicu dok ja odem?«

»Pripravna sam na tvoj odlazak.«

»Nemoj se pustiti kao što mislim da hoćeš. Nemoj otići na plivanje u rijeku i nikada se ne vratiti.«

Modri je imao pravo. Poznavao je moju neizmjernu privrženost vodama koje su protjecale svuda oko moje kuće. U koji god bih se susjedni grad odvezla i kojom god uličicom krenula, uvijek bi se branik automobila susreo s mutnim, nepreglednim okom rijeke. Migala je i pozivala. Uđi u mene i utopi se. Uđi u mene i speri sa sebe grijehe.

»Tiho, da nitko ne sazna što si danas naumila«, govorila sam sebi, ali imaginaran glas Modrog nadvladao bi sve moje unutarnje težnje. Vratila bih se u kuću i mislila da sutra mora donijeti nešto lijepo. Nikada u meni nije bilo dovoljno fantazije da sama isprovociran dan koji puca po šavovima od novih doživljaja. Ja to nisam znala. Znala sam da se može, ali isto sam znala da ja nisam za to.

**

Modrog su u životu čekale lijepe stvari. Bio je mlad. U sobici koju sam mu dala u najam tek bi ponekad ostavio biljeg da se tu odvija njegov život, da je to njegova sadašnjost. Znala sam mnoge ljude koji su kitili svoje spavaonice i sve je bilo puno stvari koje su doprinosile vedrini ili bile od intimnog značaja, ali Modrog to nije zanimalo. Nije imao lijepih i intimnih stvari. Imao je odjeću. Imao je zemljopisnu kartu koju je razmatao u kuhinji i prstom pratio rijeke koje su se zaplitala i rasplitala kao kosa nemarne djevojčice. Drugo ga nije zanimalo i ništa mimo toga nije trebao.

**

Trčala sam po gradu koji je bio jedina stvarnost koju sam poznavala i udisala zrak koji je svakim narednim jutrom postajao oštriji. Prošlost je trebalo zamotati u krpicu, krpicu obaviti običnom gumicom za tegle i spremiti u ladicu. Trebalo se okrenuti onome što je dolazilo i doživljajima koji su se kao rijeka trebali ulijevati u čovjeka.

Ali nije bilo ničega novoga. Milovala sam mrlje po zidovima jer su te mrlje bile kava koju je Modri isprolijevao. Ono što je isprolijevao po podu davno sam oprala, ali ono što je u svojim ludim trenucima ispljuskao po zidovima, odlučila sam čuvati. Jedna mrlja, jedna godina života.

**

»Uvijek pazi na sebe i svoju dobrobit«, rekla sam Modrom prije nego je nogom zakoračio u vlak koji ga je imao odvesti od mene. »Uvijek pazi«, ponovila sam, »a slobodno možeš znati da ja nisam žena koja voli pisma.«

Nije ih moglo ni biti, ali željela sam se pobrinuti da Modri ne pomisli da bih željela pisma. Zaštitila sam se od onoga što me je imalo dotući u budućnosti.

Kako se sve nepovoljno odigralo za mene taj dan! Kako je smiješno bilo jutro u kojem nisam mogla pronaći ključeve i u kojem je Modrom bilo važnije spavati nego puhati nježan dah u

moje obraze. Imala sam trbuh koji je na sebe mogao primiti šaku, ruke koje su u ledenoj vodi cijelu noć mogle ispirati čaše, ali nisam imala mozak koji se znao nositi sa stvarima od ljubavne važnosti.

**

Modri i ja ležali smo u parku, neki čovjek zaiskao je novac, a kada sam podigla lice iz naručja Modrog, muškarac se iznenadio kako moje lice naspram Modroga izgleda staro.

»Sine, ona ti može biti majka«, rekao je čovjek, a Modri kao da se prenuo iz života. »Godine su je progutale, a progutat će i tebe uz nju.«

Modri se smijao. Ionako je to bio dan kada me je napuštao i kada je njegov novi život trebao započeti. Ja sam se smijala. Dan poslije toga bio je gorak.

**

Danima sam pred očima imala lopoče Slave Raškaj i zamišljala kako i sama u svako godišnje doba teturam prirodom. Kako obgrnuta crnim haljetkom gazim prema Kupi i kako me po očima i obrazima šiba hladan zrak. U nekim trenucima osjećala sam silovitu hrabrost i želju da poletim visoko, dok bih se samo nekoliko sekundi kasnije osjetila poljuljanom i jadnom. Rijeka me je imala pozvati kao svoju malu prijateljicu i ja bih došla k njoj, drugačije me se nije ni moglo izvući iz kuće.

Kada smo ispili čašu crnog vina i kada sam Modrom ispričala sve što sam znala o Slavi, a znala sam premalo, lica su nam se sljubila. Rastajali smo se.

»Tiho, tiho, tiho«, unjkala sam pored ušiju Modrog kao da ga tješim, a pod potkošuljom sam osjetila kako mu pulsira srce.

**

Kada je netko jednu večer provalio u moju kuću, nisam imala sumnje da su to lokalna djeca. Svi su me poznavali i svi su mogli vidjeti kako se iz moje kuće koja je propuštala na sve strane

može lako iznijeti bilo koji komad namještaja. Netko bi i mene mogao odnijeti kroz prozor, a ja jedva da bih i primijetila.

Kada sam se sakrila iza vrata i provalnike osvijetlila baterijom u lice, nemalo sam se iznenadila. Provalnik koji je preturao po mojim stvarima nisu bila nikakva djeca nego čovjek koji je rekao da bih Modrom mogla biti majka.

Nisam galamila na njega. Povukla sam se u svoju sobu i zaspala s mirom. Grad je stezao obruč oko moga tijela, a ja sam se prepustila.

**

»Ah dušo, pa ti se jednom moraš oporaviti od ljubavnika koji je otišao iz grada i ostavio te.« Tako kaže stara gospođa koja me podučava klaviru. Žena koja na glavi ima ljubičastu trajnu i savršeno ljubazno lice, u životu sigurno nije vidjela loših stvari. Ljubavnici su je oblijetali, ali ona nije željela nijednog.

»Ah dušo, pa to je dječarac kojeg čekaju lijepe stvari u životu. On je čekao trenutak u kojem će ga vlak odvesti u grad toliko širok da ga nikada cijelog neće zaposjesti.«

Sviđala mi se pomisao da Modri pokušava prijeći grad koji je toliko prostran da ga se u cijelom životu ne može prijeći.

»Ah, ah«, jaukala sam, a krilo stare gospođe držalo je moju glavu. Negdje je moralo propustiti, a propustilo je na satu klavira.

**

S mogega prozora vidi se brazgotina u zemlji. Kao zarez koji je netko nekome urezbario u obraz. Nikada ne zarasta i nikada je nitko ne zakrpa. Jednom su je djeca preskakala i jedno je zaglavilo unutra, plačući i dozivajući druge. Jednom su se u brazgotini sakrili odbjegli ljubavnici koji su u srcu mokrog tla odlučili provesti noć.

Gledala sam da se i ja strovalim u brazdu i saspem unutra sve što mi se natiskalo na duši. Ali plašim se da nikada ne izađem. Plašim se da Modri ne zakuca na moja vrata i ne pronađe nikoga s one strane.